

VECKOBLADET

2013:21

130823

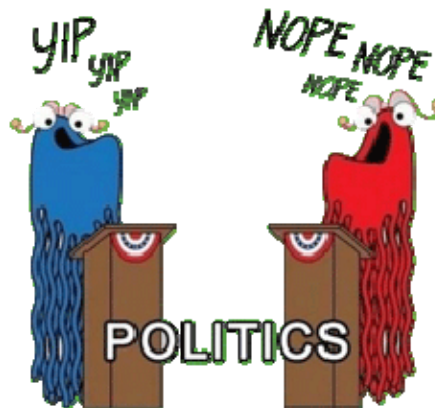
DAGS IGEN

Dags att varva upp igen lite lätt trots att sommarkänslan är kvar i kropp och själ.

Om ett år vid den här tiden har vi klarat av ett EU-val och den svenska valrörelsen är i full fart in på upploppet. Men det är då det. I år hinner vi ännu vara lite mer bakåtlutade och eftertänksamma.

Med en förhoppning om att VB:s skribenter skall kunna göra den politiska debatten lite mer innehållsrik än i nedanstående bild så önskar jag er alla välkomna tillbaka.

red

Bilden lånad från blogg.is.se

FLACKARPSDAGEN

Söndagen den 25 augusti

Visning av Flackarps mölla. Tag en härlig sommarpromenad och besök den nyrenoverade möllan.

Föreningen Skånska Möllor

KAMPANJ EGYPTEN

Agera för rättvisa!

Den 3 juli avsattes president Mursi av militären som nu åter styr. Ett stort antal människor har sedan dess dödats i samband med demonstrationer. Amnesty finns på plats i Egypten och rapporterar kontinuerligt om händelserna.

Senaste rapporten dokumenterar det fruktansvärda blodbadet som följde då säkerhetsstyrkorna stormade protestlägren i Kairo. Mer än 600 personer dödades och Amnesty kräver nu att FN-experten ges tillträde till landet.

Våra krav i kampanjen kvarstår. Nästan ingen har ställts till svars för de övergrepp som skett mot demonstranter sedan "25-januarirevolutionen". Hittills har över 14 000 skrivit under vår aktion. Tack till alla er som har agerat. Aktionen ligger uppe till och med 31 augusti. Hjälp oss gärna att sprida den vidare så att ännu fler skriver under. Om du inte skrivit under, hinner du fortfarande göra det.

AGERA NU! ▶

VECKANS CITAT

Om inte Sverige ska fortsätta rasa i internationell jämförelse bör pengarna som Reinfeldt vill slösa bort i nya skattesänkningar i stället gå till skolan.

Det vore att ta ansvar för Sverige.

Socialdemokraterna säger sig vara emot skattesänkningen, men vill inte lova att avskaffa den.

Det är en obegriplig strategi. Den signalerar uppgivenhet och brist på självförtroende. Och det är att läsa tiden fel. I dag är oron över en skola i kris större än suget efter några hundralappar till i plånboken.

Aftonbladets ledarsida 20/8

Diktaturen i Egypten

Ledaren för Muslimska Brödraskapet, Muhammed Badie, har gripits av säkerhetsstyrkorna natten till tisdagen. Gripandet skedde bara några dagar efter hans son Ammar Badie sköts ihjäl av säkerhetsstyrkorna.

”Det val som förde Mursi till makten gav för första gången röst åt miljoner människor. Även islamister har rätt att spela en politisk roll.”

Ian Buruma, Sydsvenskan 12/8

LUNDS SÄJER JA TILL TRAFIKPLATS IDEON AV ULF N

Vid kommunstyrelsesammanträdet i förra veckan hade styrelsen bland annat att ta ställning till Trafikverkets remiss om trafikplats Ideon och utbyggnaden av ytterligare ett körfält på E22. De borgerliga med stöd av S välkomnade en trafikplats, MP och V sa nej.

Nedan återges texten i den reservation som MP lämnat in. Mellanrubrikerna är VB:s.

65 procentig ökning av biltrafiken

Med kommunstyrelsemajoritetens beslut att säga ja till trafikplats Ideon och ett nytt körfält på E22 genom tätorten har majoriteten gjort ett ställningstagande som möjliggör en 65 % ökning av biltrafiken på E22 genom Lund. Självklart kommer biltrafiken inte att hålla sig till E22.

Tanken bakom byggandet av tpl Ideon är just att så långt som möjligt underlätta för autostradans bilflod att forsa in i Lunds gatunät.

Svårt klara kommunens klimatmål

För att klara kommunens etappmål 2020 för minskning av utsläpp av växthusgaser fordras att trafiksektorn till dess minskar sina utsläpp med 25-40%. ("Trafikstrategi för Lund NE/Brunnshög", 2012, sid 5). Fram till idag har vägtrafikens utsläpp överhuvudtaget inte minskat; de har ökat med ca 10 %. För att kompensera för den trafikökning som kommunstyrelsen och Trafikverket nu öppnar för på autostradan och på Ideon/Brunnshög/Östra Torn måste synnerligen kraftfulla åtgärder vidtas i andra delar av kommunens vägnät. Några sådana förslag har inte presenterats av majoriteten och kommer med stor sannolikhet inte heller senare. Ställningstagandet att bygga tpl Ideon innebär därför att trafiksektorn inte kommer att ta sin andel av den nödvändiga utsläppsreduceringen. Att Lund ska klara målpuffyllelse år 2020 är därför försvinnande liten som det ser ut i dagsläget.

Lätt välja rätt

Miljöpartiet tar Lunds klimatmål på allvar. Trafikinфраstruktur och trafikens regelverk måste anpassas till de miljömål som Lund satt upp. I stället för att öppna för mera biltrafik, buller, trängsel på Lunds gator och utsläpp av växthusgaser vill vi satsa på att prioritera kollektivtrafik, cykel och gång i kombination med verksamma beteendepåverkande åtgärder. Det ska vara lätt att välja rätt transportsätt.

KARDBORRAR, SVÄRMANDE VILDBIN OCH BARN

AV GUNNAR STENSSON

Kardborrar är mina favoriter bland ogräsen som växer längs dammarna och Höje å. Deras tjocka gröna blad skjuter upp ur marken medan is och snö ännu ligger kvar i skuggorna. När det börjar bli varmt växer deras långa saftiga stjälkar flera centimeter om dagen. Till slut kan de bli två eller tre meter höga.

Nu blommar de. Mellan taggarna syns små vita blommor. Ett myller av tigerrandiga vildbin, stora humlor med vit stjärt, grönglänsande flugor, vita fjärilar och stora sammetsbruna fjärilar svärmar omkring dem i solskenet. Nektar för överlevnad i höst och vinter. Pollinering för en ny vår.

”Minsta kräk i kärr och syra”. Liv, liv!

Kardborrarnas rötter lär kunna ätas som sparris och hjälpa mot diabetes.

Uppmuntrad går jag upp på brinken söder om ån. Fälten av vete, råg, korn och raps har skördats. På stubbåkrarna hackar otaliga svarta kråkor, kajor och råkor och efter sädeskornen. Genom den blå himlen kastar sig blixtnabba tornsvalor. Horisonten har sänkts och jag ser hus och träd som varit skymda av den höga säden. Somliga åkrar har redan plöjts, harvats och besått. Om ett par veckor är de gröna av nästa sommars skörd.

När jag kommer in bland de blommande avenbokarna i Klostergården hör jag något som länge saknats: ropen, skriken och skratten från lekande barn. De skymtar på fotbollsplanen. De påminner mig om insekterna runt kardborrarna. Skolan har börjat!

1800 BILAR PER DAG GENOM SOLHÄLLANS KOLONIOMRÅDE

AV ULF NYMARK

Kolonisterna på Solhällan ordnade i måndags en paneldebatt med politiker från Byggnadsnämnden. Debatten gällde förstås planerna på att låta det planerade bostadsområdet Solhällan biltrafikförsörjas med en väg rakt igenom koloniområdet.

Det är en asfaltallians bestående av M, FP, S och V som i Byggnadsnämnden gett Stadsbyggnadskontoret direktiv om att i den detaljplan som nu håller på att tas fram låta den nya vägen gå genom koloniområdet från Fritjofs väg. Mot detta röstade i nämnden C och MP som ville ha en rejäl utredning av andra alternativ. Cirka 1800 bilar per dag kommer att färdas genom koloniområdet och Fritjofs väg kommer att trafikeras av ca 6000 bilar per dag. För att få ett grepp om vad dessa siffror betyder kan man jämföra biltrafiken i koloniområdet Skomakaregatan (öster om Svartbrödersgatan) eller på Lilla Tvärgatan i centrala staden. Dessa båda centrala gator har lika stora bilflöden som det förväntade på kolonivägen. Den lilla smala vägstumpen Fritjofs Väg kommer att ha fler motorfordon än vad som idag kör på t ex Clemenstorgets södra sida, där ”bara” 5100 bilar färdas per dygn.

Asfaltalliansen stod i debatten fast vid sina ställningstaganden. C och MP stödde kolonisternas krav på att en vägdragning från Sandbyvägen ska utredas. Från asfaltalliansen hävdades att detta alternativ hade utretts, och att Trafikverket motsatt sig denna lösning. Ingen i asfaltalliansen kunde dock redogöra för i vilket sammanhang denna utredning hade presenterats eller var den fanns idag. Ingen kunde heller närmare redogöra för innebörden av kontakterna med Trafikverket och hur deras nej fanns dokumenterat.

Den planerade vägen genom koloniområdet kommer i praktiken att dela upp området i två skilda kolonier. Som en av kolonisterna uttryckte det: det kommer att fungera som en Berlinmur.

Förslag till detaljplan väntas komma våren 2014 komma för samråd. Utsikterna att få asfaltsalliansen att pröva andra lösningar är små, men varken kolonister eller närboende kommer att ge upp kampen för att förhindra att koloniområdet slits sönder av en bilväg.

ANTECKNINGAR OM SVENSK SKOLHISTORIA AV GUNNAR STENSSON

Inferno

”I som här inträden låten hoppet fara” ropade våra äldre kamrater, när vi 1944 för första gången gick in genom porten till Växjö Högre Allmänna läroverk, en tung, gråsvart byggnad nere vid Växjösjön, för att 1944 börja den åttaåriga vandringen genom läroverkets mörka korridorer, fyra i realskolan och fyra i gymnasiet.

Vi visste inte att det var inskriften över porten till Inferno i Dantes ”Den gudomliga komedin”. Men åtta år var en evighet, i synnerhet för oss från landet som skulle tillbringa dem långt från hem och gamla kamrater i torftiga inackorderingsrum hos fattiga änkor.

Men de åtta åren gick så småningom och vi blev studenter. Och sedan soldater i 15 månader på kunglig Kronobergs infanteriregemente.

Framtiden var utstakad: nu skulle vi studera i Lund, inackorderade hos andra fattiga änkor. Året var 1954.

Den tidens Lund utgjorde en inskränkt och tillbakablickande miljö. Ganska nyss hade de nazistiska idéerna varit rätt allmänt spridda i den akademiska eliten.

Akademikerna blickade nostalgiskt tillbaka till en tid, då Frans G Bengtsson, den rasistiske gamle reaktionären, idyllikern Gabriel Jönsson, lyrikern Hjalmar Gullberg, juristen Fritjof Nilsson Piraten och den världsfrånvände Sigfrid Lindström hade fört spirituella samtal på Håkanssons konditori. I övrigt ägnade de sig åt förlegade riter.

Det fanns då ungefär 5000 studenter, flertalet från prästgårdar, herresäten och akademiska borgarhem.

Jag bodde på Bytaregatan, fikade på Håkanssons, åt på Konviktet, gick på bio, läste litteraturhistoria och vantrivdes. Som åtskilliga andra studenter.

Så satte jag punkt, avbröt studierna något år, återupptog dem i Göteborg, läste statskunskap, historia och nationalekonomi för lärare som socialdemokraten Jörgen Westerståhl och historikern Erik Lönnroth. Göteborg var en brusande stad och jag bodde mellan hamnen och Järntorget, så jag hörde ständigt varvens nithammare.

Jag tog min examen, gifte mig och blev folkhögskolelärare.

Att jag skulle undervisa vid något av de unkna odemokratiska gamla gymnasierna var helt uteslutet.

Från mörkret stiga vi mot ljuset

Under 1960-talet urbaniserades Sverige. Industrierna behövde arbetskraft. Jord- och skogsbruk mekaniserades.

Jag bodde i Norrbotten då, var ordinarie lärare på Framnäs folkhögskola och hade någon sorts lärarlegitimation, undertecknad av ecklesiastikminister Edenman. Det var annat än dagens kaotiska legitimitetsbyråkrati.

En folkvandring till städerna hade inletts, och den uppmuntrades av de statliga organen. AMS tolkades i Norrbotten som Alla Måste Söderut.

För att göra detta möjligt byggdes en miljon moderna bostäder av hög kvalitet: miljonprogrammet.

Arbetet för att skapa en ny likvärdig demokratisk skola hade pågått i årtionden. Nu var det hög tid att definitivt avskaffa den gamla ordningen med folkskolor för arbetare och bönder och läroverk för överklassen. I centrum för reformverksamheten stod Olof Palme.

I ett skolsystem byggt på likvärdighet behöver man inte välja skola, annat än av praktiska

skäl, som exempelvis en flyttning. Men i högstadiet och gymnasiet fanns det flera kursalternativ att välja mellan. Så visst fanns det valfrihet.

Tillgången på en likvärdig skola och ett modernt boende blev grundförutsättningar för dem som gjorde – eller tvingades göra – det livsavgörande valet att flytta från hembygden till någon storstad.

Eftersom staten garanterade likvärdiga läroplaner och samma lärarkompetens överallt, kunde en familj som flyttade från t ex Arvidsjaur lita på att barnen som gick i tredje, femte och sjunde klass skulle kunna fortsätta i den nya grundskolan i Vällingby – liksom min egen familj som flyttade från Öjebyn till Lund.

Jag flyttade för att delta i arbetet att utveckla den nya skolan.

För att få behörighet att undervisa i samhällskunskap hade ett nytt krav tillkommit: utöver samhällskunskap och nationalekonomi skulle man också ha betyg i kulturgeografi.

Under vidareutbildningen fick man lön med B-avdrag. Det var den ekonomiska förutsättningen för vår flytt till Lund. En annan förutsättning var att vi erbjöds boende - i en modern studentlägenhet med tre rum och kök i Ulrikedal.

Utbildnings- och bostadspolitik var samordnad på den tiden – till skillnad från idag när man ideligen improviserar byråkratiska ingrepp för att rätta till katastrofala fel och bara förvärrar situationen.

Lund var en annan stad än den jag vantrivts i på 50-talet. Antalet studenter hade femdubblats. I Ulrikedal samarbetade vi för att förbättra våra villkor. Vi förmådde Järnåkraskolan att ordna hämtning av våra lågstadiebarn på grund av trafikrisken. Vi strejkade för att förhindra en hyreshöjning. Min hyra låg på ungefär 450 kronor per månad. Vi hade gemensamma utrymmen där vi bland annat tittade på tv tillsammans. Vi var politiskt och internationellt engagerade. Vietnamrörelsen var stark och aktiv på många plan.

Kulturgeografien öppnade nya perspektiv. Nils Lewan var en inspirerande lärare. Jag studerade också ekonomisk historia ur marxistiskt perspektiv. Till slut genomgick jag ett år på lärarhögskolan i Malmö, det nya skolsystemets ideologiska flaggskepp i södra Sverige.

Så fick jag anställning på Heleneholmsskolan, då Lärarhögskolans försöks- och demonstrationsskola med högstadium och gymnasium.

Jag hade många lärarkandidater genom åren.

Skolans upptagningsområde var det socialt utsatta Almgården i östra Malmö, idag ett fäste för Sverigedemokrater.

I början av 70-talet blev jag klassföreståndare för en sju, 28 stökiga elever med en malmödialekt som jag till en början hade svårt att förstå.

Jag kom att följa dem sex år, genom grundskola och gymnasium. Nitton av dem valde nämligen samhällsvetenskaplig linje, och jag blev deras klassföreståndare också på gymnasiet. Några gjorde andra val, men jag undervisade dem också. Bara ett par stycken slutade efter årskurs 9. Så tog de studenten.

I början av 90-talet var turen att studera på Heleneholm kommen till deras barn. Det var den sista generation som fick tillgång till en likvärdig skola.

Förstörelse utan kreativitet

1985 var ett toppår. Svensk skola var bäst i världen och skulle så förbli de närmaste tio åren. Men redan hade asociala krafter i hemlighet börjat undergräva den. Margaret Thatcher formulerade ideologin: ”Det finns inget samhälle.”

Man beslöt att avskaffa den gemensamma lärarbehörigheten för gymnasium och grundskola.

Den integrerade Heleneholms-modellen måste upphöra. Vi förlorade vårt högstadium.

Flera högt kvalificerade lärare tvingades lämna skolan, som nu blev en renodlad gymnasieskola. Det var en stor pedagogisk och social förlust.

Sedan följde katastroferna slag i slag. Under Bildts moderata regering i början av 90-talet infördes friskolesystemet. Staten betalade skolpeng till företagen. Med elevpengen blev vinst skolans överordnade princip.

Så följde dödsstöten för likvärdigheten: kommunaliseringen. Ansvariga var Göran Persson, S, och Ylva Johansson, V. Som belöning för stödet blev hon senare socialdemokratiskt statsråd.

Kommunerna började tävla i skolbesparingar. Deras olika förutsättningar sprängde likvärdigheten.

Vi märkte det inte genast. Det var som ett fartyg som sprungit läck. Svensk skola låg alltjämt i den internationella toppen, liksom den finska, som imiterat den svenska modellen. Det svenska skolfartyget läckte. Men Finland valde att hålla fast vid den likvärdiga skolan och är idag världsledande.

När de nyliberala skolextremisterna, unikt dogmatiska i världen, kom till makten 2006 var sönderfallet redan långt gånget.

De vidtog snabbt åtgärder för att påskynda det.

I stället för regelstyrning kom målstyrning. Man kunde i fortsättningen nonchalera krav på skolgårdar och skolbibliotek

Skolpengen, som ersatte kommunernas genomtänkta planering av skolväsendet, blev det viktigaste verktyget för att skapa den avsedda segregationen i samhället. Skolornas resurstilldelning blev oförutsägbar.

Elever och föräldrar fick en osund maktställning i förhållande till lärare och skolledning. ”Får vi inte igenom vår vilja byter vi skola.” Lärarna flydde. Allt färre sökte yrket.

Konkurrens om skolpengen ledde till att stora resurser måste avsättas till marknadsföring.

Man lockade med höga betyg samtidigt som man försämrade kunskaperna.

Riskkapitalföretag köpte upp friskolor, inkasserade skolpengar och skickade dem till skatteparadis.

Statliga försök att genom en allt dyrare och mer omfattande kontrollapparat styra utvecklingen förvärrade lärarnas situation och misslyckades att nå sitt mål.

Riktig koll har sällan svindlare och det hade inte heller riskkapitalisterna, det visar John Bauer-koncernens stora konkurs. Men svindlare är skickliga i att slingra sig undan ansvaret.

Koncernens verkställande direktör Anders Hultin hade suttit i Utbildningsdepartementet i början av 90-talet och utformat friskolereformen 1992.

Han fortsatte sin destruktiva verksamhet genom att bilda propagandainstitutionen Friskolornas Riksförbund, vars vd han blev. Han hade nära relationer med centrala personer i den borgerliga regeringen som Anders Borg.

Efter att genom konkursen ha gjort sig kvitt ett skuldberg på 1030 miljoner, som nu kommuner, lärare och skattebetalare fått ta över, blir han vd för ännu en friskolekoncern, ”De fria läroverken”, fyra före detta JB-skolor i Karlstad, Linköping, Norrköping och Malmö. Se där en riktig svindlarkarriär!

Heleneholmskolan höll trots det omgivande förfallet hela tiden hög kvalitet. Därför flyttar den nu till nya påkostade lokaler på Latinskolan i centrala Malmö.

Eleverna från Almhög och Seved lämnas svikna kvar i den nu fullständigt förslummade Munkhätteskolan,

Den osynliga handen

Nyliberalerna dyrkar ”Den osynliga handen” vars kraft de främjar genom att frambesvärja människans sämsta egenskaper: kortsiktighet, vinningslystnad, girighet, egoism, hänsynslöshet. Konsekvenserna av ”Handens” otyglade framfart ser vi i det kaos den skapat.

Det blir inte lätt att återupprätta svensk skola. Alltför många har sugits in i den onda virveln av beroenden och vanföreställningar. Men det måste göras. Det är det valet 2014 handlar om.

Till dess får man vara nöjd med det lilla, som att Vipan kanske åter kan bli en integrerad skola när den tillförs samhällsvetenskapliga och ekonomiska program efter den segregation som nyliberalerna drivit fram.